

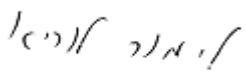

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הגמלאות
אגף גמלאות נכות
טלפון 02-6709502
פקס 02-6521663

חוזר נכות (ילד נכה) מס': 1825 חוזר הלשכה הרפואית מס' 74	תאריך: א' באב תשע"א 1 באוגוסט 2011
נושא: ילד נכה תת נושא: ילדים בספקטרום האוטיסטי שם החוזר: אבחון רפואי לצורך קביעת זכאות לגמלת ילד נכה של ילדים הסובלים מאוטיזם/PDD - הספקטרום האוטיסטי	
מטרת החוזר לרכז את כלל ההנחיות בטיפול בתביעות לגמלת ילד נכה של ילדים הנמצאים ברצף האוטיסטי	
פתח דבר	
הגדרות	
עדכון 15.01.13	
תהליך עבודה הוראות לביצוע הוראות כלליות	
נספחים תרשים זרימה - תהליך עבודה בעת חידוש דיון	
קישורים רלוונטיים (חוק/תקנה/חוו"ד משפטית/פס"ד/חוזר) חוזר נכות 1825 חוזר נכות 1763 – חוזר מנכ"ל משרד הבריאות 13/07	
רשימת תפוצה נמענים לביצוע: רופאים מוסמכים בילד נכה מנהלי מחלקת נכות פקידי תביעות נכות העתק לידיעה: מנהלי הסניפים מנהלי תחום גמלאות סגני מנהלי תחום גמלאות	

החוזר הוכן על ידי רותם ירדני-יורמן

ב ב ר כ ה ,

 לימור לוריא מנהלת אגף א' גמלאות נכות	 ד"ר מריו סקולסקי המנהל הרפואי
--	---

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הגמלאות
אגף גמלאות נכות
טלפון 02-6709502
פקס 02-6521663

פתח דבר

בשנים האחרונות אנו עדים לעלייה הולכת וגוברת במספר מקבלי גמלת ילד נכה של ילדים המצויים על הרצף האוטיסטי.

יודגש, העלייה בשכיחות האוטיזם קיימת לא רק בישראל אלא בעולם כולו, והיא נובעת בחלקה הגדול, מהעלייה במודעות לקיומה, ובשיפור יכולת האבחון.

תחזיות משרד הבריאות מדברות על שכיחות של אחד לכל 500 ילדים בישראל.

חוזר זה מרכז את כל ההנחיות לטיפול בתביעות של ילדים בספקטרום האוטיסטי בהתבסס על מסקנות ועדת שטיינברג והנחיות מנכ"ל משרד הבריאות:

הוראות כלליות

טיפול בתביעה ראשונה

טיפול בתביעה בעת מעקב ותום זמניות

טיפול במקרים בהם התקבלו המסמכים הנדרשים ואין הלימה בין מצבו של הילד למסמכים, וטיפול בעררים על דחיית תביעה בדרג ראשון.

חוזר זה מחליף את כל החוזרים בנושא אוטיזם

בתוקף: ממועד פרסום חוזר זה

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הגמלאות
אגף גמלאות נכות
טלפון 02-6709502
פקס 02-6521663

הגדרות

ועדת שטיינברג

בשנת 2008 מינה שר הרווחה והשירותים החברתיים מר יצחק הרצוג, ועדה בראשותו של פרופ' שטיינברג אשר הגדירה:

1. מיהם הרופאים המוסמכים לאבחן ילד בספקטרום האוטיסטי.
2. מהם כלי האבחון המקובלים.
3. החל מגיל 7 יש לקבוע נכות יציבה לילד שאובחן ברצף האוטיסטי.

בג"צ אימץ את המלצות הועדה והמוסד לביטוח לאומי התחייב לפעול על פיהן.

חוזר מנכ"ל משרד הבריאות (מספר 13/07)

מסכם את ההנחיות באשר למסמכים רפואיים נדרשים לצורך אבחון ילדים ברצף האוטיסטי.

[חזרה](#)

הוראות לביצוע

תביעה ראשונה

מסמכים שחובה להמציא לצורך קבלת החלטה בתביעה ראשונה:

- חוות דעת רפואית מגורם מטפל מוסמך, שיהיה אחד מאלה:
  - מומחה בפסיכיאטריה של ילדים ונוער.
  - רופא לילדים עם ניסיון עבודה של 3 שנים לפחות במכון מוכר להתפתחות הילד.
  - מומחה בנוירולוגיה של הילד.
- תוצאות בדיקה רפואית נוירולוגית
- אבחון של פסיכולוג התפתחותי או קליני העומד בדרישות חוזר מנכ"ל משרד הבריאות 13/07:
  - לצורך קביעת האבחנה נעשה שימוש באחד מהכלים הבאים: GARS, CARS ADOS, PODIT, ADI.
  - במסמך האבחון צריך לפרט באיזה כלי נעשה שימוש ואת ממצאי האבחון במדויק.
  - על המבחן הפסיכולוגי להיות מותאם לגיל הילד.
  - תוצאות DSM IV.

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הגמלאות
אגף גמלאות נכות
טלפון 02-6709502
פקס 02-6521663

החלטות

החלטה יציבה

יש לקבוע נכות יציבה במקרים הבאים:

- בכל מקרה שבו ברור כי הילד סובל מאוטיזם – ללא תלות בגיל הילד.
- ילדים מעל גיל 7 - בועדת שטיינברג נקבע כי עבור ילד מעל גיל 7 ניתן לקבוע במידה מהימנה וסבירה את האבחנה, ובצורה יציבה את חומרת ההפרעה התפקודית, זאת בהנחה שהאבחון התפקודי נעשה על ידי כלי מדידה מתאימים. משכך, הנכם מתבקשים לקבוע ליל מעל גיל 7 נכות יציבה.

החלטה זמנית

- עד גיל 7 ניתן לקבוע נכות זמנית, אם לדעת הרופא הטיפול עשוי לשפר את מצבו של הילד במידה כזו, שהאבחנה צריכה להיבחן שנית. משכך, הנכם מתבקשים לקבוע לילדים מגיל 7 נכות יציבה.
- במקרים אלה ייקבעו משך תקופות הזכאות הזמנית והמועדים לבדיקה מחדש בהתאם למשתנים הבאים:
  - ✓ גיל הילד בעת הגשת התביעה הראשונה.
  - ✓ ילד שנמצא בספקטרום האוטיסטי יוזמן עד גיל 7 לא יותר מפעמיים.
  - ✓ יש להימנע מקביעת תקופת זכאות קצרה מ-18 חודשים.
  - ✓ בהתחשב בכך שעד גיל 7 יש לגבש עמדה סופית- מומלץ לקבוע מועד למעקב בסמוך לגיל הזה.

מעקבים ותום זמניות

מסמכים שחובה להמציא לצורך קבלת החלטה בעת מעקב ותום זמניות:

בעת מעקבים ותום זמניות ניתן להסתמך על:

- אישורים רפואיים עדכניים.
  - אישורים חינוכיים מאלו"ט, אם הילד לומד בחינוך מיוחד במסגרות אלו"ט.
  - לגבי ילדים המתחנכים בחינוך משולב ורגיל- יתקבלו אישורים רפואיים עדכניים ממכונים להתפתחות הילד, תחנות לבריאות הנפש או ממרפאות מקצועיות בבתי חולים.
- שימו לב** - בתיקים בהם קיים אבחון פסיכולוגי לפי חוזר מנכ"ל משרד הבריאות, אין לדרוש אבחון נוסף, אלא רק במקרים של ספק.

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הגמלאות
אגף גמלאות נכות
טלפון 02-6709502
פקס 02-6521663

החלטה

ילד עד גיל 7 –

עם פתיחת התיק למעקב או לקראת תום זמניות, על פקיד התביעות:

1. לוודא כי הילד לא הוזמן במהלך 18 החודשים האחרונים.
אם הוזמן במהלך 18 החודשים האחרונים - יש להעביר את התיק לרופא על מנת שיקבע אם יש צורך במסמכים עדכניים או שניתן להמשיך זכאות.
2. ילד שנבדק בתקופה שמעל 18 חודשים, יש להזמין מסמכים עדכניים, בהתאם לדרישת הרופא המנתב.
3. בהתחשב בכך שעד גיל 7 יש לגבש עמדה סופית – יש לקבוע זכאות יציבה בסמוך לגיל זה.

ילד מעל גיל 7 –

יש לבדוק האם בעבר הילד אובחן על פי המסמכים הנדרשים –

אם כן – יש לקבוע נכות יציבה

אם לא – יש להזמין מסמכים עדכניים ולבחון מהי המסגרת בה מתחנך הילד:

- אם הילד לומד במסגרת חינוכית לאוטיסטים – יש לקבוע זכאות צמיתה.
- אם הילד לומד בחינוך רגיל והוריו המציאו מסמכים המעידים על PDD מהגורמים שצוינו לעיל – יש לקבוע זכאות צמיתה.
- אם הילד לומד בחינוך הרגיל והמסמכים שהמציאו הוריו מעוררים ספק – יש לזמן את הילד לוועדה.

שימו לב,

במקרים בהם סבור הרופא שאין הלימה בין המסמכים הרפואיים למצבו הקליני של הילד – יש להעביר את התיק למשרד הראשי להתייעצות עם הלשכה הרפואית.

במקרים אלה, ניתן לבצע, לאחר אישור של הלשכה הרפואית, בדיקות נוספות, כגון- אבחון פסיכו דיאגנוסטי, לצורך קבלת החלטה בתיק.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הגמלאות
אגף גמלאות נכות
טלפון 02-6709502
פקס 02-6521663

הוראות כלליות

1. מועד תחילת הזכאות

יש לשלם גמלה "החל ממועד הופעת התסמינים" וקיום "עומס טיפולי"- המשמעות היא, שחובה על הרופא המאבחן לקבוע מועד משוער להופעת התסמינים עוד בטרם ניתנה האבחנה.

ההחלטה על מועד התחילה תקבע על פי מסמכים. ניתן להסתמך על ממצאי בדיקה ומעקב בטיפת חלב, רישום מהתיק הרפואי, הפניות למכון להתפתחות הילד, או סיכומי התפתחות של הילד אשר הומצאו על ידי ההורים. בכל מקרה, תשלום הגמלה לא יעלה על שנה רטרואקטיבית.

2. מסמכים רפואיים

ניתן לקבל אבחונים מכל גורם מטפל, כולל ממומחים פרטיים.

3. מקרים של ספק

במקרים בהם למרות כל החומר שהתקבל, מתעורר ספק בדבר השתייכותו של הילד לרצף האוטיסטי או שרופא הילדים המוסמך סבור, בניגוד למסמכים שהתקבלו, שהילד אינו נכלל בספקטרום האוטיסטי - יש להעביר את התיק למשרד הראשי לצורך התייעצות עם הלשכה הרפואית.

במקרים אלה, ניתן לבצע, לאחר אישור של הלשכה הרפואית, בדיקות נוספות, כגון- אבחון פסיכו דיאגנוסטי, לצורך קבלת החלטה בתיק.

לתשומת לבכם,

בכל מקרה אין לדחות תביעה של ילד מעל גיל 7 אם רופא הוועדה אינו אחד מאלה: מומחה בפסיכיאטריה של ילדים ונוער, רופא ילדים עם ניסיון עבודה של 3 שנים לפחות במכון מוכר להתפתחות הילד או מומחה בנוירולוגיה של ילדים.

4. היוועצות עם המשרד הראשי

בכל תיק שמועבר לצורך התייעצות ירשם:

- בטופס האבחון: "הפסקת דיון", בנימוק: "לצורך התייעצות".
- אין לסמן בסעיף ח' את האבחנה אוטיזם, או אחד הליקויים הנכללים בספקטרום. רישום האבחנה ייעשה עם קבלת ההחלטה, לאחר סיום התייעצות.

5. ועדת מומחים מיוחדת- עררים

במקרה בו נדחית תביעה לאחר התייעצות עם המשרד הראשי ועם הלשכה הרפואית כאמור לעיל, על אף שהומצאו המסמכים הרפואיים הנדרשים, והוגש ערר על ההחלטה, יש להעביר את התיק לדיון בוועדה בהרכב מיוחד, שתתכנס בסניף ירושלים. ועדה זו תכלול פסיכיאטר ילדים ורופא התפתחותי.

התכנסות הוועדה הינה באחריות הלשכה הרפואית.

[חזרה](#)

תהליך עבודה - הפניה לרופא מנתב לטיפול במעקבים ותום זמניות של ילדים מעל

גיל 7

